

Var finns jobben?

Bedömning för 2011

Inledning

Var finns jobben? innehåller sammanfattningar av Arbetsförmedlingens yrkesprognoser per yrkesområde. I Arbetsförmedlingens webbaserade vägledningsapplikation Yrkeskompassen¹ finns mer detaljerade bedömningar för enskilda yrken. Där visas arbetsmarknadsläget och framtidsutsikterna för närmare 200 yrken. Yrkeskompassen är utvecklad i syfte att vara ett stöd för alla som söker arbete men framför allt för dem som står i begrepp att göra ett yrkesval. Kompassen är också en hjälp för personer som arbetar med vägledning.

Var finns jobben har författats av Catarina Annetorp Hörnsten, Håkan Gustavsson, Marwin Nilsson, Linda Pärlemo, Tord Strannefors, och Hans Tydén. Gun Westberg har ansvarat för text- och bildredigering.

Kort om metod

Yrkesprognoserna bygger på arbetsförmedlingskontorens bedömningar av yrken som är representerade på deras lokala arbetsmarknader. Bedömningarna har gjorts efter att förmedlingskontoren genomfört intervjuer med drygt 12 000 privata arbetsgivare, ett antal statliga arbetsgivare samt representanter för olika verksamhetsområden i landets samtliga primär- och landstingskommuner. Till detta har förmedlingarna även lagt den kunskap som inhämtats i den dagliga verksamheten.

Bedömningarna avser arbetsgivarnas förväntade behov av att rekrytera och Arbetsförmedlingens uppskattning av tillgången på lämpliga arbetssökande ett år framåt i tiden, det vill säga till och med hösten 2011. Utöver detta gör Arbetsförmedlingens analysavdelning en makroekonomisk bedömning och branschprognoser som påverkar analysen av hur arbetsmarknadsläget för olika yrken utvecklas det närmaste året. Se Arbetsmarknadsutsikterna, som publicerades i december i fjol.

Bristindex enligt Arbetsförmedlingens metod

För att kvantifiera rekryteringsläget inom ett visst yrke används ett så kallat bristindex. Detta index är ett viktat medelvärde av landets arbetsförmedlingsområdets bedömningar för yrket, där bedömningarna graderats enligt följande: 1=stort överskott på arbetssökande; 2=visst överskott på sökande; 3=balans mellan tillgång och efterfrågan på sökande; 4=viss brist på sökande och 5=stor brist på sökande. Stort överskott på arbetssökande är liktydigt med att det är mycket hård konkurrens om de lediga jobben, medan konkurrensen är mycket liten om det är stor brist på sökande². Vi har därefter klassindelade bedömningarna enligt följande:

¹ <http://www.arbetsformedlingen.se/Yrkeskompassen>.

² För yrket i fråga multipliceras alltså antalet arbetsförmedlingskontor som redovisar stort överskott med talet 1, antalet kontor som redovisar visst överskott med talet 2, etc., varefter summan av dessa produkter divideras med antalet kontor som inkommit med svar för yrket. Det sker även en viktning av svaren mot befolkningens storlek inom motsvarande kommun. Det högsta bristindex ett yrke kan få är 5, vilket erhålls om samtliga arbetsförmedlingar som lämnat uppgift om yrket förutser mycket liten konkurrens om jobben. Det lägsta möjliga värdet är 1, som på motsvarande sätt erhålles om samtliga förmedlingar räknar med mycket stor konkurrens om jobben.

Bedömning	Bristindex
Mycket liten konkurrens om jobben	5,00-4,01
Liten konkurrens om jobben	4,00-3,30
Balans	3,29-2,90
Stor konkurrens om jobben	2,89-2,00
Mycket stor konkurrens om jobben	1,99-1,00

För de yrken som fått ett bristindex över 4,0 råder således mycket liten konkurrens om jobben (stor brist på arbetssökande). På motsvarande sätt råder mycket stor konkurrens om jobben (stort överskott på arbetssökande) om bristindex ligger lägre än 2,0. Mindre skillnader i bristindex mellan olika yrken eller mellan två olika undersökningar bör dock alltid tolkas med viss försiktighet. Denna rapport avslutas med en tabell där bristindex redovisas för samtliga yrken som ingått i undersökningen sedan år 2006.

Sammanfattning

Tillgången på lediga jobb fortsätter att öka under 2011. Det sammanhänger med en fortsatt god konjunktur och ett stort behov att ersätta de stora pensionsavgångarna under året. Jobböppningarna kommer också på bred front och berör nästan alla yrkesområden och regioner. Även på lite längre sikt kommer rekryteringsbehoven att vara stora, bland annat för att många lediga jobb uppkommer genom den stora generationsväxlingen.

Kraftig ökning av antalet nyanmälda lediga platser

Antalet nyanmälda lediga platser på Arbetsförmedlingen ökade kraftigt under 2010, vilket indikerar en god sysselsättningstillväxt under 2011. Under hösten 2010 kom signaler att matchningen mellan arbetssökande och lediga platser tog något längre tid, vilket indikerar att det har blivit lite svårare att snabbt matcha en ledig plats med en arbetssökande. Detta verifieras också av att arbetsgivarna upplevt att rekryteringsproblemen ökat. Bristtalen ligger visserligen fortfarande på en låg nivå, men rekryteringsproblemen kommer att öka successivt under det närmaste året. Det betyder också att de arbetssökande får allt bättre möjligheter att hitta ett arbete.

Totalt nyanmäldes 551 000 platser till Arbetsförmedlingen under 2010, och 2011 kommer än fler platser att vara lediga. Arbetsförmedlingens marknadsandel av de lediga platserna brukar ligga mellan 30 till 40 procent. Det betyder att antalet rekryteringar under 2011 kan uppskattas till cirka 1,4 miljoner. Detta visar med all tydlighet att de arbetslösa ökar sin sannolikhet att hitta ett arbete genom att direkt ta kontakt med arbetsgivare.

65 000 fler sysselsatta 2011

Sysselsättningen ökade påtagligt under 2010 och denna utveckling fortsätter 2011. Mellan 2010 och 2011 beräknas sysselsättningen öka med 65 000 personer. En stor del av jobbtillväxten sker inom yrkesområden som säljer tjänster till hushåll och till andra företag. Vidare kommer en betydande del av de nya jobben i de tre storstadsregionerna samt i universitetsstäderna. Övriga delar av landet får också en sysselsättningsökning men där blir förändringen inte lika stor. Det betyder att de arbetslösa som söker jobb inom ett större regionalt område ökar sin sannolikhet att hitta ett arbete. Vidare finns en tendens att kompetenskraven har ökat och förändrats och det är en utveckling som består. Under det kommande året bedöms nästan alla jobböppningar komma att kräva högskoleutbildning eller gymnasieutbildning.

De flesta jobböppningar kräver gymnasieutbildning

De flesta rekryteringarna under det kommande året kräver gymnasieutbildning, men det finns en tendens att andelen vakanser som kräver högskoleutbildning ökar. Detta betyder att arbetssökande med enbart förgymnasial utbildning får fortsatt mycket svårt att hitta ett jobb. Den bästa lösningen för dem är att via den kommunala vuxenutbildningen skaffa sig gymnasiekompetens. De mer långsiktiga utblickarna slår med all tydlighet fast att inslaget av arbetstillfällen som enbart kräver förgymnasial utbildning blir allt färre.

Ökade rekryteringsproblem

Antalet bristyrken är i stigande. Det genomsnittliga bristtalet för samtliga yrken uppgick till 3,1 hösten 2010, vilket kan jämföras med 3,0 våren 2010 och med 2,9 hösten 2009. Under det kommande året stiger antalet bristyrken ytterligare och möjligheterna att hitta arbetskraft blir särskilt besvärliga inom yrken som var bristyrken redan under 2010. Andelen bristyrken på högskolenivå uppgår till 40 procent och på gymnasienivå till 38 procent. Det kan jämföras med 38 procent respektive 27 procent våren 2010. Det mesta talar dock för att det kommer att gå relativt smidigt att hitta arbetskraft under det närmaste året inom ett flertal av yrkesområdena, men på lite längre sikt kommer rekryteringsproblemen allt mer i förgrunden. Under 2011 avser bristen på arbetskraft i första hand utbildade och erfarna medan tillgången på nyexaminerade är förhållandevis god. Det vanliga är att arbetsgivarna sänker rekryteringskraven i takt med att bristen på arbetskraft ökar, vilket leder till att arbetsmarknaden förbättras tydligt för exempelvis ungdomarna.

Det krävs en rad insatser för att motverka bristen på arbetskraft. De viktigaste är att stimulera till ökad geografisk rörlighet, öka den yrkesmässiga rörligheten – där omskolning är det mest centrala instrumentet – och att bli än bättre på att validera utländska examina och yrkeserfarenheter. Detta räcker dock inte utan det krävs också en ökad arbetskraftsinvandring inom vissa yrken, vilket i synnerhet gäller för yrken som kräver högskoleutbildning. Det är också viktigt att via information stimulera ungdomar att söka sig till utbildningar där behoven av arbetskraft på arbetsmarknaden förväntas bli svåra att tillgodose de kommande tio åren.

Tabell 1 Förändring av antalet sysselsatta inom yrkesområden år 2011, antal och procentuell förändring

Yrkesområde	Antal personer	Procent
Datayrken	10 000	5,8
Ledningsarbete	9 000	3,6
Teknikyrken	6 000	2,8
Byggnads- och anläggningsarbete	6 000	2,6
Transport	4 000	2,1
Restaurang och service	5 000	1,7
Lärare	5 000	1,6
Försäljning	6 000	1,3
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 000	1,2
Tillverkningsarbete	5 000	1,2
Administrativa yrken	6 000	0,8
Sjukvård och omsorg	2 000	0,3
Totalt	65 000	1,5

Yrken inom företag som säljer tjänster till andra företag går bäst

Sett på yrkesområden sker en kraftig ökning av sysselsättningen inom yrken som säljer tjänster till hushåll och andra företag. Detta innebär en ytterligare förstärkning av efterfrågan på bland annat olika datayrken som kräver en eftergymnasial utbildning. Under 2011 stiger också rekryteringsproblemen, men de avser i första hand yrkeserfaren arbetskraft. Dock förbättras arbetsmarknaden stadigt för nyexaminerade och arbetslösheten bland datautbildade har börjat minska. På medellång sikt det vill säga 5 till 10 år framöver ökar behovet av datautbildade och trots att fler utbildar sig på högskolenivå bedöms utsikterna till arbete som goda. Sysselsättningen inom datayrken beräknas komma att öka med 10 000 personer under 2011, vilket är den kraftigaste ökningen bland samtliga yrkesområden.

Ökad brist på arbetskraft inom teknikyrkena

Inom teknikyrkena ryms såväl civilingenjörer som högskoleingenjörer med olika inriktningar. De arbetar vanligen inom den privata tjänstesektorn, industrin eller byggnadsverksamheten. Efterfrågan på teknikyrkena bedöms komma att stiga ytterligare, och arbetslösheten har sjunkit påtagligt, vilket är en utveckling som blir än tydligare under 2011. Rekryteringsproblemen är i stigande och berör samtliga inriktningar med undantag av kemi där tillgången på både civilingenjörer och högskoleingenjörer är tillräcklig för att möta efterfrågan. Det är framför allt yrkeserfaren arbetskraft som är svårrekryterad. Möjligheterna att hitta ett arbete är dock också goda för nyexaminerad arbetskraft. Antalet sysselsatta inom teknikyrken bedöms komma att öka med 6 000 personer under 2011. På lite längre sikt, det vill säga om 5 till 10 år, ökar rekryteringsproblemen. Det sammanhänger med att det utbildats för få under lång tid. Under de senaste åren har dock antalet programnybörjare på olika teknikutbildningar ökat, men antalet bör utökas än mer. Till detta kommer att en del av dem som genomfört en ingenjörsutbildning väljer att arbeta inom något datayrke. När det gäller pensionsavgångar blir de förhållandevis stora för högskoleingenjörer utanför storstadsområdena.

Många bristyrken inom den offentliga tjänstesektorn

Både kommunernas och landstingens ekonomier har utvecklats starkt, men den ökning som noterats av antalet anställda har skett hos privat huvudman. Det betyder att antalet kommun- och landstingsanställda minskat svagt medan antalet anställda hos privat huvudman fortsatt att öka påtagligt, vilket betyder fler anställda sammantaget inom den offentliga tjänstesektorn. Också under det kommande året förblir kommunernas ekonomi ganska god även om överskotten i de kommunala budgeterna blir klart mindre än 2010. Kommunerna planerar dock för i stort sett oförändrat antal anställda, vilket betyder en fortsatt stark utveckling för verksamheter som bedrivs hos privat huvudman. Antalet anställda inom hälso- och sjukvårdsyrken samt yrken inom omsorgsverksamheten bedöms endast komma att öka svagt, med cirka 2 000 under 2011. Liksom tidigare är det stor brist inom vissa yrken som kräver högskoleutbildning, exempelvis läkare, tandläkare och vidareutbildade sjuksköterskor. Denna situation består också på 5 och 10 års sikt. Det kommer också att ske omfattande pensionsavgångar från många hälso- och sjukvårdsyrken som läkare, tandläkare, specialistutbildade sjuksköterskor, biomedicinska analytiker med mera. Det skedde en ökning av antalet programnybörjare på sjuksköterskeutbildningen läsåret 2006/2007 men därefter har antalet

legat stilla. Numera påbörjar ungefär var tionde ung kvinna i befolkningen en sådan utbildning. Vårdbehovet bedöms öka på grund av en åldrande befolkning. Trots detta bedöms det komma att råda balans mellan utbud och efterfrågan på grundutbildade sjuksköterskor under de kommande 10 åren. När det gäller undersköterskor förblir det fortsatt stor konkurrens om de lediga jobben det kommande året. På lite längre sikt förbättras situationen, dels på grund av pensionsavgångar dels via en åldrande befolkning. Det stora trycket på äldreomsorgen kommer dock först mellan 2020 till 2030.

Färre elever dämpar behovet av lärare inom gymnasieskolan

Kommunerna fortsätter att krympa gymnasieutbildningen, vilket sammanhänger med ett vikande elevunderlag. Denna utveckling fortgår hela kommande femårsperiod (2010-2015), för att under perioden 2016 till 2020 avlösas av en uppgång. När det gäller grundskolan händer till en början inte så mycket, men en svag neddragning sker under 2011. Elevunderlaget stiger nu för årskurserna 1 till 6, men fortsätter att krympa i årskurserna 7 till 9. Från och med 2013 stiger elevunderlaget i hela grundskolan. Dessutom går många lärare i pension, vilket i synnerhet gäller för gymnasielärare och speciallärare. Tillgången på gymnasielärare och grundskolelärare blir god under de kommande fem åren, men krymper därefter. Det sammanhänger också med att färre utbildar sig till lärare och att behörighetskravet skärps. Under hela perioden bedöms brist på specialpedagoger, yrkeslärare och förskolelärare. Bristen inom det sistnämnda yrket sammanhänger med att barnsomsorgen byggs ut påtagligt, vilket är en följd av att födelsetalet ökat till en ganska hög nivå. Dessutom förblir födelsetalen höga under de kommande 10 åren, enligt SCB:s senaste befolkningsprognos.

God tillgång på samhällsvetare de närmaste tio åren

Efterfrågan på administrativa och finansiella yrken har också ökat, men arbetslösheten har förblivit hög. Denna situation består under 2011, och arbetslösheten krymper i endast en förhållandevis långsam takt. Detta tillsammans med neddragningar av offentliga administrationer leder till att det förblir stor konkurrens om de lediga jobben för samhällsvetare, humanister och ekonomer under 2011. Pensionsavgångarna blir större än normalt för samhällsvetare men samtidigt har antalet programnybörjare ökat kraftigt bland både samhällsvetare och ekonomer. Mellan läsåren 2004/2005 och 2008/2009 ökade antalet programnybörjare inom samhälls- och beteendevetenskap med drygt 6 000 till 36 600. För ekonomer ökade antalet programnybörjare med drygt 2 500 till nästan 14 400. Konkurrenten om jobben förblir därför stor under de kommande 10 åren. Ett undantag är dock redovisningsekonomerna, vars brist består under hela perioden. Tillgången på gymnasieutbildad administrativ personal blir stor under hela perioden 2010 till 2020. Antalet sysselsatta beräknas dock komma att öka med nästan 1 procent under 2011.

Hög efterfrågan men många arbetssökande inom försäljningsyrken

Arbetsmarknaden för försäljningsyrken förbättrades under det senaste året och en ytterligare förstärkning bedöms ske 2011. Tillgången på arbetskraft är dock stor vilket innebär att arbetslösheten förblir hög och konkurrensen om jobben stor. Detta är en följd av att dessa yrken är en stor inkörsport till arbetsmarknaden för ungdomar. Ett yrke som finns inom många bran-

scher är företagssäljare och där förutses fortsatt brist på arbetskraft. Under 2011 beräknas antalet sysselsatta inom försäljningsyrken komma att öka med 6 000 personer. Det finns många andra kundserviceyrken såsom restaurangyrken, lokalvård, kroppsvårdsyrken och friskvårdsyrken. Efterfrågan på dessa yrken bedöms fortsätta att öka, men tillgången på arbetskraft förblir god. Regionalt kan det förekomma brist på kockar. Säkerhetsyrkena fortsätter att expandera och arbetslösheten förblir därmed låg.

Snabbt stigande brist på arbetskraft inom byggyrkena

Efterfrågan på byggnadsyrkena stiger undan för undan och rekryteringsproblemen förvärras ytterligare under det närmaste året. Det finns ännu en buffert av arbetslösa byggnadsarbetare, men den bedöms komma att krympa. Under 2011 beräknas sysselsättningen komma att öka med 6 000 personer. De närmaste fem åren blir pensionsavgångarna av samma omfattning som på arbetsmarknaden i stort men samtidigt ökar behovet av byggnadsarbetare. Trots att byggnadsprogrammet är populärt bland ungdomar ökar behovet mer än tillgången på byggnadsarbetare. Detta gäller också på tio års sikt. Ett problem är att för många ungdomar väljer att utbilda sig till träarbetare jämfört med andra byggnadsyrken, exempelvis betongarbetare. Det utbildas vidare stadigt för få VVS-montörer. Detta gäller också för andra byggnadshantverkare och ett vanligt problem är brist på arbetsledare.

Ökade kompetenskrav inom industrin

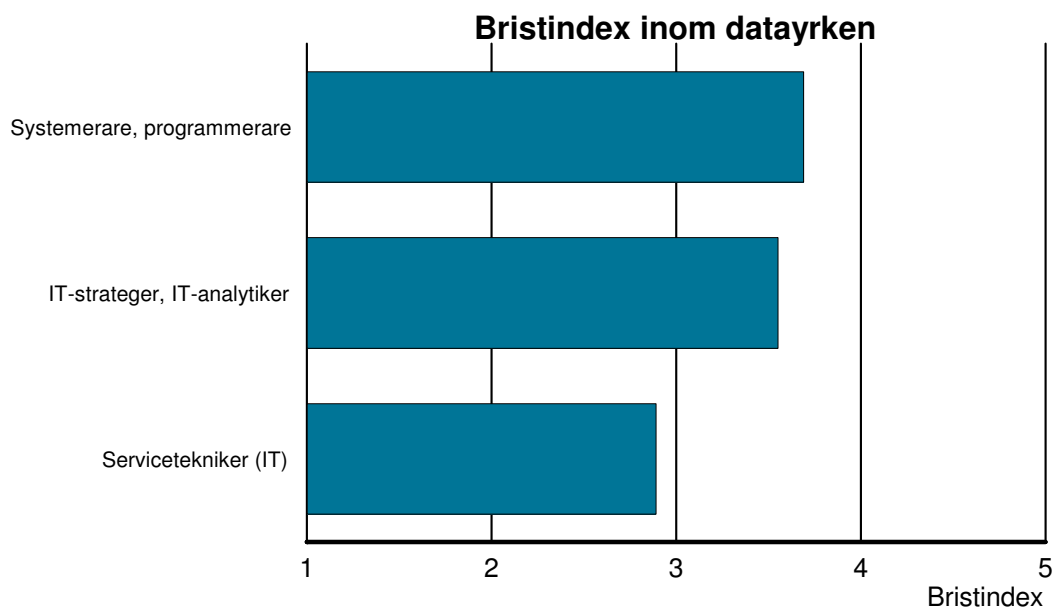
Efterfrågan på industriyrken stiger ytterligare och antalet sysselsatta inom tillverkningsarbete beräknas öka med 5 000 under 2011. En del av efterfrågan tillgodoses med arbetskraft från bemanningsföretagen. Det pågår dessutom en kontinuerlig förskjutning från industriyrken som inte kräver en längre yrkesutbildning till mer kvalificerade industriyrken. Generellt sett kommer det att råda ett stort överskott på montörer med olika inriktningar medan bristen tilltar på CNC-operatörer, licensierade svetsare, verktygsmakare med flera. Sammantaget förblir arbetslösheten hög för industriyrken men det gäller främst för yrken som inte fordrar en längre utbildning. Det krävs att dessa arbetslösa genomgår en vidareutbildning för att de ska få arbete inom industrin. Det utbildas få industriarbetare på gymnasieskolan, och trots att pensionsavgångarna blir av samma omfattning som på arbetsmarknaden sammantaget och att sysselsättningen fortsätter krympa långsiktigt så talar mycket för att det blir brist på kvalificerade yrkesarbetare på både 5 och 10 års sikt. Den goda utvecklingen 2011 inom såväl industrin som byggnadsverksamheten samt en stark privat konsumtion är mycket gynnsamma faktorer för transportyrkena. Till detta kan läggas en fortsatt expansion av kollektivtrafiken. Antalet sysselsatta beräknas komma att öka med 4 000 personer under det närmaste året. Regionalt kan det vara svårt att få tag på lastbils- och bussförare. Detta gäller också i ett längre tidsperspektiv, det vill säga på fem och tio års sikt. Undantaget är flygnäringen som brottas med stora lönsamhetsproblem och ständiga personalneddragningar.

Datayrken

Efterfrågan på datayrken har förstärkts undan för undan och denna utveckling bedöms fortsätta under det kommande året, vilket framför allt gäller för högskoleutbildade. Sysselsättningen har ökat stadigt under 2010 och enligt olika framåtblickande indikatorer fortsätter den utvecklingen under det kommande året. Denna positiva utveckling har emellertid enbart skett för dem med en högskoleutbildning på högskolenivå. Arbetslösheten har dock bara förändrats marginellt, men ligger på en förhållandevis låg nivå. Det mesta talar för att arbetslösheten minskar successivt under det kommande året. Vidare har företagen signalerat att rekryteringsproblemen börjat stiga och det är en utveckling som förstärks framöver. Bristen avser i första hand yrkeserfaren arbetskraft med högskoleutbildning medan tillgången på nyexaminerade i stort sett balanserat efterfrågan. Det ökade behovet av arbetskraft under 2011 innebär att även nyexaminerade kommer att få goda möjligheter att hitta ett arbete och att det regionalt kan komma att uppstå brist även på dessa. När det gäller datautbildade med kortare utbildningsbakgrund bedöms tillgången på arbetssökande komma att förbli god under det kommande året. Antalet sysselsatta beräknas öka med 10 000 personer under 2011, vilket är den största ökningen jämfört med övriga yrkesområden.

Antalet nybörjare inriktade mot ämnesområdet informatik, data och systemvetenskap med mera har ökat de senaste fem åren. Det finns även ett stort inflöde till datayrkena från ingenjörutbildningar. Dessutom är yrkeskåren ung, varvid pensioneringarna från området blir små. Det betyder att antalet utbildade inom datayrken stiger stadigt, men å andra sidan bedöms också efterfrågan på arbetskraft med denna utbildningsinriktning komma att öka undan för undan varför det finns utrymme att öka utbildningsdimensioneringen ytterligare utan att det uppstår överskott på arbetskraft.

Datayrkena är nära sammanflätade och området har kännetecknats av stora förändringar, och nya yrkesbenämningar dyker upp undan för undan. Det är svårt att skissera vilka yrken som expanderar mest i ett mer långsiktigt perspektiv. Det grundläggande för dem som vill arbeta inom datayrkena är att skaffa sig en elementär datautbildning på högskolenivå som sedan utgör basen för ett batteri av olika datayrken. Allt talar för att den snabba utvecklingen inom IT och data fortsätter i ett långsiktigt perspektiv och att området integreras i alla andra yrkesområden. De mer långsiktiga bedömningarna är emellertid utblickar och tar inte ställning till konjunkturläget fem eller tio år in i framtiden. Det innebär att även om datayrken klassas som bristyrken långsiktigt kan det vara svårt att få ett jobb om man examineras mitt i en lågkonjunktur. Den allmänna bilden av möjligheterna till arbete är goda på både 5 och 10 års sikt och det gäller för yrken som systemerare, programmerare, IT-strateger och så vidare.

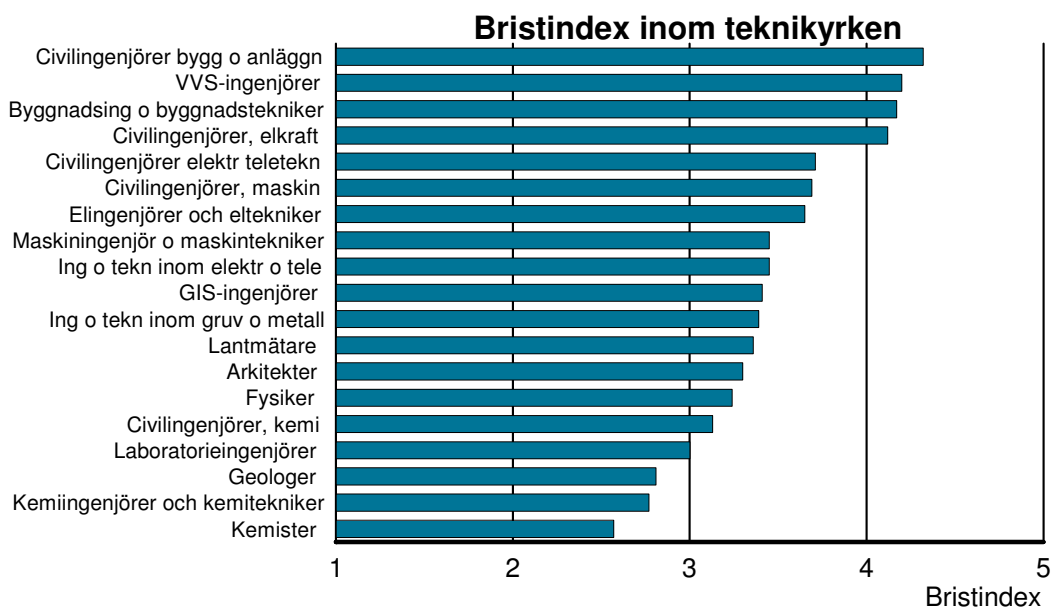
Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Teknikyrken

Efterfrågan på utbildade ingenjörer och tekniker ökar under det närmaste året till följd av en ökad aktivitet inom byggnadsverksamheten och en fortsatt stark industrikonjunktur. Många arbetar inom teknikyrken inom den privata tjänstesektorn, och även dessa påverkas av den förbättrade konjunkturen. Den ökade efterfrågan märks genom fler lediga platser för såväl civilingenjörer och högskoleingenjörer samt en tydlig minskning av arbetslösheten (inklusive programdeltagare med aktivitetsstöd). Än så länge har inte sysselsättningen ökat nämnvärt, men de framåtblickande indikatorerna talar för en tydlig ökning under 2011. Detta gäller för både civilingenjörer, högskoleingenjörer och arbetskraft med andra eftergymnasiala tekniska utbildningar. Vi bedömer sysselsättningsökningen för teknikyrkena sammantaget till 6 000 personer under 2011. Rekryteringsproblemen är i stigande och avser i första hand utbildade med erfarenhet men arbetsmarknaden blir också god för nyexaminerade.

Utbildningen till civilingenjörer tar fem år och det finns många olika inriktningar, exempelvis bygg-, kemi-, data-, elektro- och maskinteknik samt teknisk fysik. Yrkeskåren är förhållandevis ung så pensionsavgångarna blir betydligt mindre än på arbetsmarknaden i stort. Antalet programnybörjare har under flera år varit betydligt lägre än i början av 2000-talet, men sedan läsåret 2006/07 har antalet ökat stadigt. Lsåret 2007/08 uppgick antalet nybörjare till 5 500 och det beräknas av Högskoleverket till 6 800 läsåret 2009/10. När det gäller högskoleingenjörer är utbildningen treårig, men den kan utökas med en magister- eller masterexamen. Liksom för civilingenjörer finns många olika inriktningar. Pensionsavgångarna blir förhållandevis stora inom vissa inriktningar men sammantaget på samma nivå som för arbetsmarknaden i stort. Dock blir de större än genomsnittet utanför storlänen. Rekryteringsbehovet blir stort under de kommande tio åren. Antalet programnybörjare minskade stadigt fram till och med läsåret 2007/2008, men har därefter ökat och uppgången var relativt stor läsåret 2009/2010.

Enligt Arbetsförmedlingens bedömning är möjligheterna till arbete goda på både fem och tio års sikt. Det kan dock inträffa att personer med civilingenjörsutbildning får arbete på högskoleingenjörnivå. De goda arbetsmarknadsutsikterna gäller för samtliga utbildningsinriktningar med undantag av kemi- och bioteknik där utsikterna bedöms komma att bli medelgoda, det vill säga i stort sett balans mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. Civilingenjörerna inom kemi- och bioteknik får bättre möjligheter medan ett visst överskott på högskoleingenjörer med den inriktningen är trolig.

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Hälsovårds-, sjukvårds- och omvårdnadsyrken

Under de två senaste åren har kommunerna och landstingen redovisat mycket starka ekonomiska resultat. De offentliga arbetsgivarna har gynnats både av att utvecklingen på arbetsmarknaden blev betydligt mindre kärv än vad som befarades i inledningen av krisen och av en rad intäktsförstärkningar – inte minst genom tillfälligt ökade statsbidrag. Trots goda ekonomiska förutsättningar har dock arbetsgivarna inte expanderat antalet anställda utan tvärtom anpassat kostymen efter långsiktigt hållbara nivåer.

Efter dessa två mycket goda år står kommunsektorn nu emellertid inför utmaningar och stora krav på verksamhetsanpassningar för att upprätthålla en långsiktigt hållbar kostnadsnivå. Trots att det tillfälliga konjunkturstödet till kommunerna och landstingen förlängts kommer sektorns ekonomiska förutsättningar att försvagas redan under innevarande år, dels på grund av ökade kostnader dels även genom att det tillfälliga konjunkturstödet fasas ut.

Sammantaget kommer antalet sysselsatta inom yrkesområdet hälsovård-, sjukvård- och omvårdnad att öka svagt under 2011, med 2 000 personer.³ Enligt vår bedömning kommer jobbtillväxten att ske bland privata utförare. Den som söker ett jobb inom detta yrkesområde kommer även att gynnas av ett mycket stort antal ersättningsrekryteringar, bland annat genom ett allt större antal åldersavgångar.

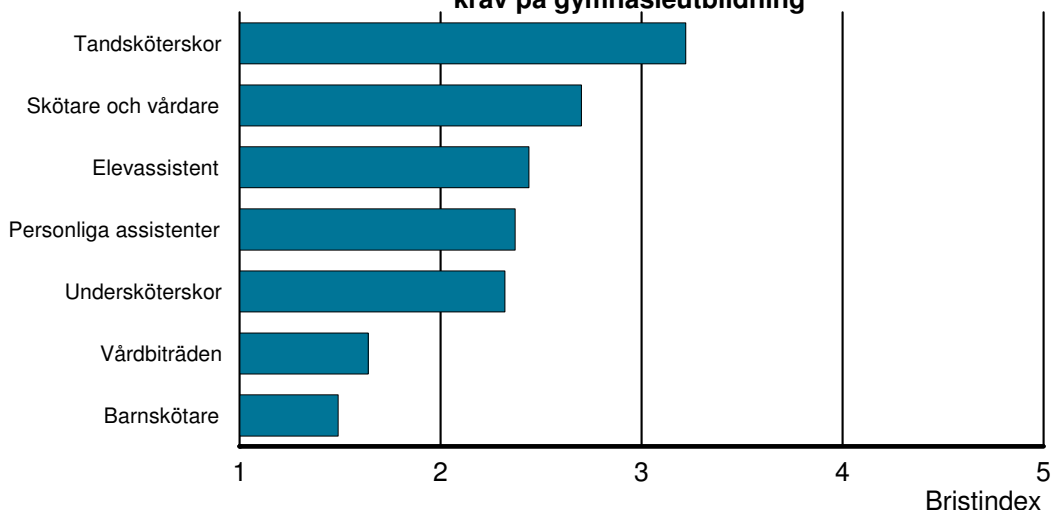
Sedan föregående sammanställning har bristindex för yrkesområdet hälsovård, sjukvård och omvårdnad som helhet ökat något. Helt i linje med det tidigare förhållandet är bristen på arbetskraft emellertid mest utbredd bland yrken med krav på eftergymnasial utbildning, vilket främst beror på att antalet utbildningsplatser under en lång rad av år inte räckt till för att täcka behoven på arbetsmarknaden. Allra tydligast brist bedöms föreligga för läkare, tandläkare och flera kategorier av specialistutbildade sjuksköterskor. Samtidigt kommer arbetsmarknaden att vara fortsatt besvärlig för personliga assistenter, undersköterskor, vårdbiträden och barnskötare. Detta gäller i synnerhet för dem som saknar yrkeserfarenhet. För grundutbildade sjuksköterskor förväntas arbetsmarknaden vara i fortsatt balans. För flertalet yrken förekommer dock – i likhet med tidigare – stora regionala skillnader.

De långsiktiga utblickarna slår fast att den kommunala ekonomin försvagas, vilket i synnerhet gäller för landstingen. Det sammanhänger enligt Sveriges Kommuner och Landsting med att vårdbehovet ökar stadigt genom en åldrande befolkning. Området präglas också av att det kommer att ske omfattande pensionsavgångar under de kommande fem åren för många yrken inom hälso- och sjukvården. Det har under lång tid rått brist på läkare och den består trots att antalet utbildningsplatser utökats. Läkare får därmed goda möjligheter till arbete. Detsamma gäller för vidareutbildade sjuksköterskor och tandläkare. När det gäller grundutbildade sjuksköterskor bedöms balans mellan tillgång och efterfrågan på såväl 5 som 10 års sikt. Det betyder att arbetslösheten för nämnda yrken förblir betydligt lägre än genomsnittet för samtliga yrken under den kommande tioårsperioden. När det gäller undersköterskor råder överskott i utgångsläget men deras arbetsmarknad bedöms komma att undan för undan för-

³ Visat som årsgenomsnitt och jämfört med 2010.

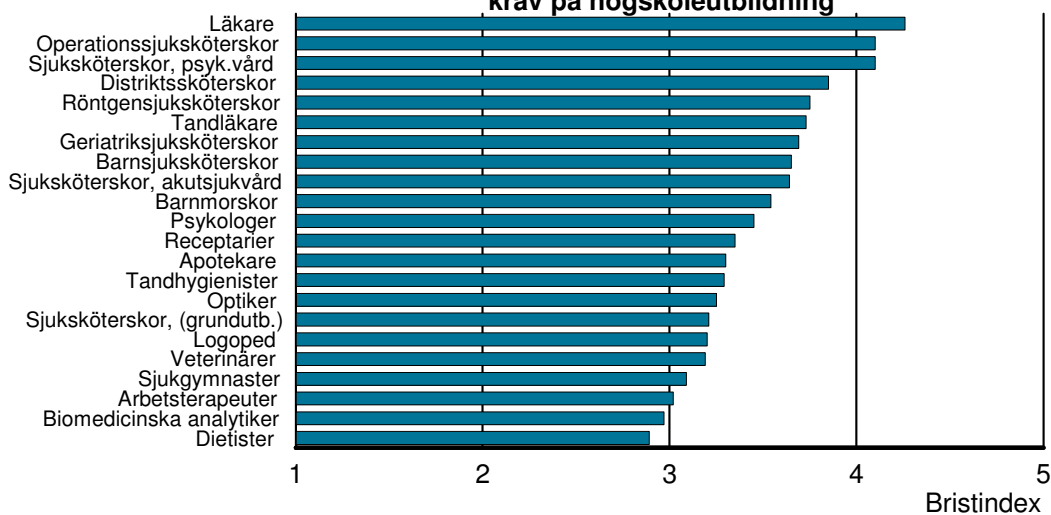
stärkas under de kommande tio åren. Det stora efterfrågetrycket på äldreomsorgen dröjer dock till 2020 och åren därefter, en period då 40-talisterna når 80-årsåldern.

Bristindex inom hälsovårds-, sjukvårds- och omvårdnadsyrken krav på gymnasieutbildning

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Bristindex inom hälsovårds-, sjukvårds- och omvårdnadsyrken krav på högskoleutbildning

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Utbildningsyrken

Inom området utbildningsyrken styrs efterfrågan på arbetskraft av förändringar av elevunderlaget även om också de offentliga arbetsgivarnas bedömningar om den ekonomiska utvecklingen påverkar benägenheten att anställa.⁴ Också under innevarande år kommer antalet barn i förskoleåldern att fortsätta öka, vilket i sin tur medför fortsatt stort behov av förskollärare. Den demografiska utvecklingen medför också ett allt större personalbehov inom grundskolans lägre årskurser medan elevunderlaget i de högre årskurserna fortsätter att minska, om än i något lägre takt än under de senaste åren. Störst negativ påverkan från förändringar av elevunderlaget noteras för gymnasieskolan. I och med detta minskar behoven av gymnasielärare och grundskollärare med inriktning mot senare år, alltså i delar av skolan som sysselsätter många lärare. Inom den kommunala vuxenutbildningen planeras inte för några nämnvärda sysselsättningsförändringar under 2011. Samtidigt förekommer både geografiska variationer och skillnader i arbetsmarknadsläge mellan lärare med olika ämnesinriktningar.

För innevarande år planerar kommunerna att minska antalet anställda inom stora delar av utbildningsområdet. Endast inom barnomsorgen förutser arbetsgivarna fortsatt jobbtillväxt. Neddragningarna är störst inom gymnasieskolan, men även för grundskolan som helhet planeras för en viss minskning av personalstyrkan – vilket är i linje med den demografiska utvecklingen. Samtidigt räknar de privata aktörerna på området med såväl fortsatt verksamhetsexpansion som ett ökat antal anställda under 2011. Sammantaget innebär detta att antalet sysselsatta inom utbildningsområdet ökar med 5 000 personer under innevarande år.⁵ Vid sidan av detta kommer det även att finnas ett stort behov av personal för ersättningsrekryteringar, inte minst genom ett allt större antal åldersavgångar.

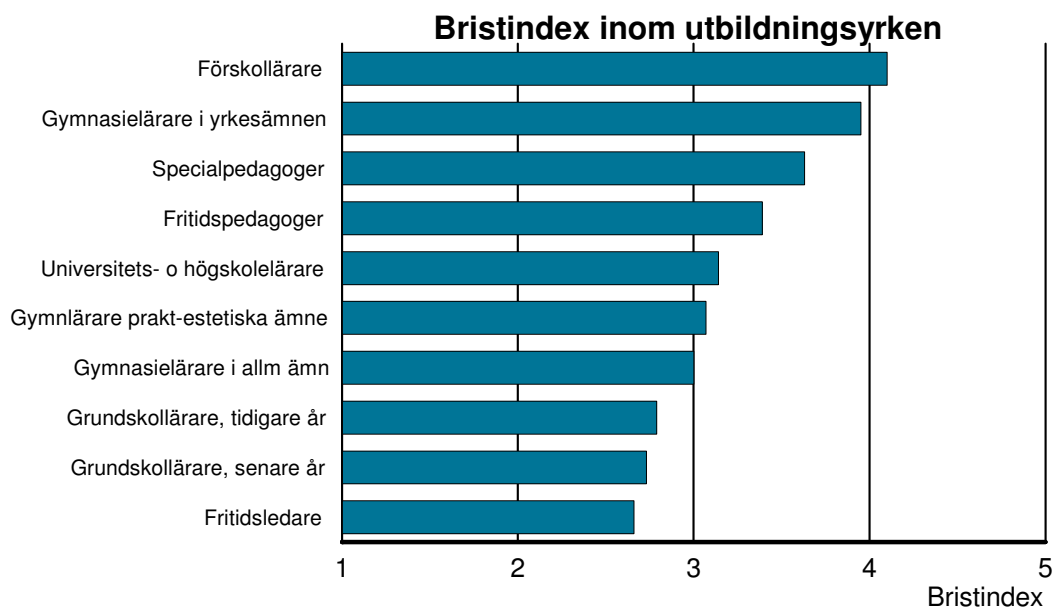
Jämfört med föregående sammanställning har bristindex ökat för samtliga utbildningsyrken. För gruppen som helhet är ökningen dessutom något större än genomsnittet för samtliga yrken. Tydligast ökning noteras för lärare med inriktning mot grundskolans lägre årskurser samt för förskollärare. Helt i linje med tidigare utveckling är bristtalen fortsatt högst för förskollärare, gymnasielärare i yrkesämnen och specialpedagoger. Också fritidspedagoger noterar ett relativt högt bristindex. Även om bristtalen stigit något jämfört med föregående undersökning är det också fortsättningsvis stor konkurrens om jobben för grundskollärare och fritidsledare. Som alltid har dock yrkeserfarna bättre möjligheter att hitta jobb samtidigt som arbetsmarknadsläget varierar mellan olika delar av landet.

Om några år ökar elevunderlaget även i grundskolans senare årsklasser vilket innebär ett ökat behov av lärare. Dessutom fortsätter elevunderlaget att stiga för grundskolans övriga årsklasser. Vidare påverkas lärarnas arbetsmarknad av kravet på behörighet. Grundskolelärare bedöms få medelgoda jobbmöjligheter under de kommande fem åren vilket betyder fortsatt relativt låg arbetslöshet. När det gäller gymnasieskolan börjar elevunderlaget att stiga från och med 2016. Det betyder att behovet av gymnasielärare minskar under åren 2011 till 2015 för att därefter börja öka. Rekryteringsbehovet påverkas också av stora pensionsavgångar.

⁴ Se avsnittet om hälsovårds-, sjukvårds- och omvårdnadsyrken för en kort beskrivning av det ekonomiska läget för kommunsektorns arbetsgivare.

⁵ Visat som årsgenomsnitt och jämfört med 2010.

Bland gymnasielärare och speciallärare blir pensionsavgångarna större än på arbetsmarknaden i stort. Liksom tidigare förutses brist på yrkeslärare, specialpedagoger och förskolelärare under de kommande tio åren.

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Administrativa och finansiella yrken

Denna yrkesgrupp är heterogen och inkluderar både yrken som kräver lång högskoleutbildning och yrken som har lägre kompetenskrav.

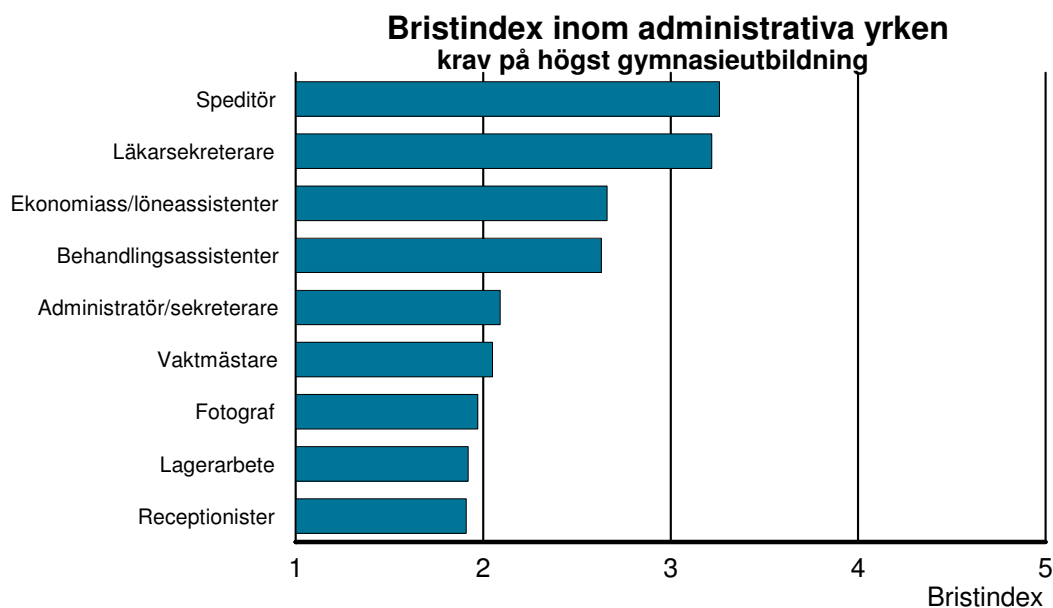
Arbetsmarknaden har under lång tid varit besvärlig för arbetssökande med inriktning mot ett flertal av yrkena inom gruppen. Framför allt gäller detta för många yrken med lägre utbildningskrav – exempelvis administratörer och sekreterare – samt för olika typer av mediayrken. Men även för andra yrkesgrupper kan arbetsmarknadsläget vara besvärligt. Arbetsmarknadssituationen beror delvis på ett stort antal utbildningsplatser vilket ger en god tillgång på nyutbildade. En annan orsak är rationaliseringar på företag och myndigheter vilket har resulterat i ett minskat antal sysselsatta. Generationsväxlingen medför dock att överskottet på arbetskraft till viss del kan komma att mildras under de närmaste åren.

De administrativa och finansiella yrkena gynnas av konjunkturuppgången, och den privata tjänstesektorn är huvudmotorn i sysselsättningstillväxten. Det är framför allt den finansiella verksamheten och företagstjänsterna som räknar med en stark tillväxt. Under år 2011 beräknas antalet sysselsatta inom administrativa och finansiella yrken öka med 6 000 personer.

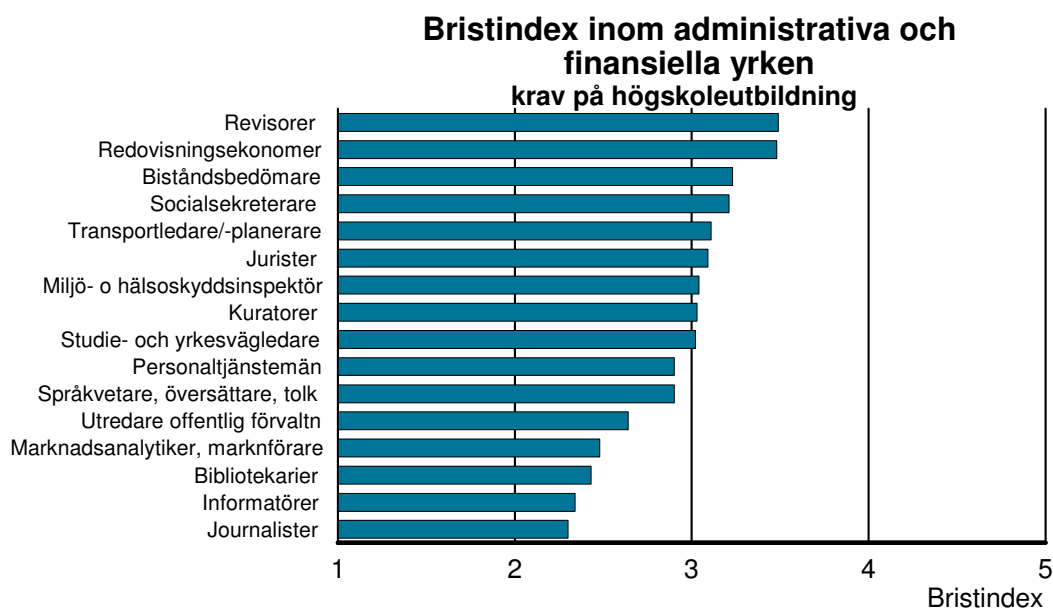
Arbetsmarknaden för ekonomer är bred och ger möjlighet till många olika typer av arbetsuppgifter. För revisorer och redovisningsekonomer bedöms det vara liten konkurrens om jobben under det närmaste året. Däremot väntas arbetsmarknadsläget vara sämre för marknadsanalytiker och marknadsförare där konkurrensen om jobben bedöms bli stor. Situationen på arbetsmarknaden för arbetssökande inom mediayrken kommer att vara fortsatt besvärlig med en stor konkurrens om jobben.

Även för flertalet administrativa yrken med krav på gymnasieutbildning förväntas det vara stor eller mycket stor konkurrens om jobben under det närmaste året. Undantagen är läkarsekreterare och speditör där det bedöms vara i stort sett balans mellan antalet arbetssökande och antalet lediga jobb.

De administrativa yrkena fortsätter att påverkats av alltmer slimmade organisationer inom både den offentliga och den privata sektorn. Tillgången på arbetskraft bedöms bli god även på fem till 10 års sikt, trots att pensionsavgångarna kommer att bli mycket stora inom flera yrkesgrupper. Den goda tillgången på arbetskraft sammanhänger med en stor utbildningsvolym inom samhällsvetenskapliga och ekonomiska ämnen. Mellan läsåren 2004/2005 och 2008/2009 ökade antalet programnybörjare inom samhälls- och beteendevetenskap med drygt 6 000 till 36 600. För ekonomer ökade antalet programnybörjare med drygt 2 500 till nästan 14 400. Exempelvis förblir arbetsmarknaden mindre god för personaltjänstemän, administratörer och sekreterare, ekonomiassistenter/löneassistenter samt utredare i offentlig förvaltning. Ett annat område där det bedöms komma att bli en god tillgång på arbetskraft är kulturellt och medialt arbete. Där återfinns många olika yrken, men bedömningen gäller för yrkena sammantaget. Exempelvis förblir tillgången på journalister god, vilket betyder hård konkurrens om jobben under de kommande tio åren. Det blir också en god tillgång på ekonomer, men även framöver blir arbetsmarknaden förhållandevis stark för redovisningsekonomer och revisorer.

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

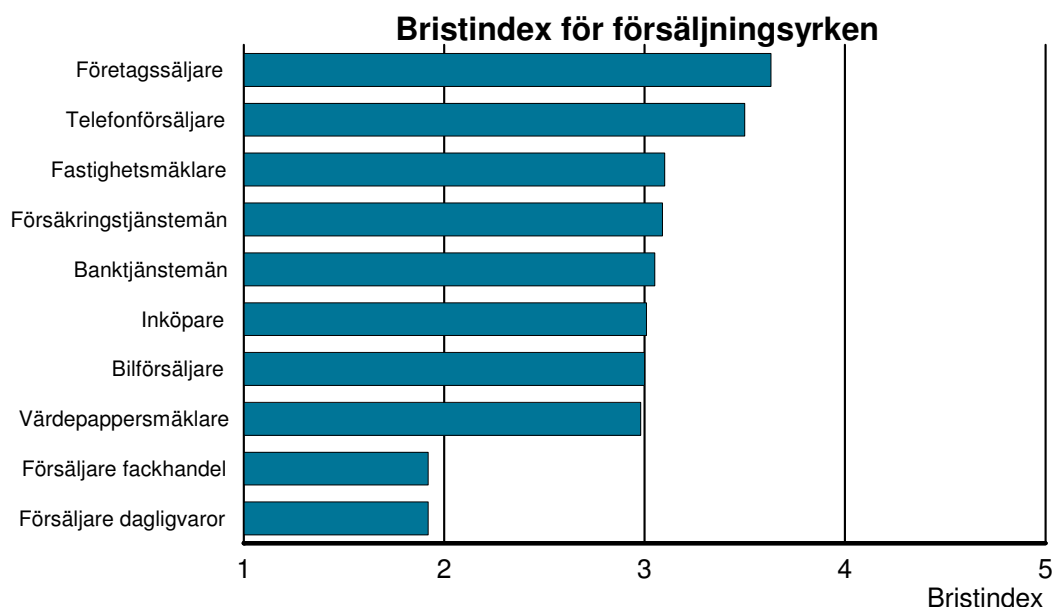
Försäljningsyrken

Arbetsmarknaden för yrken inom försäljning har förstärkts under 2010 till följd av den ökade privata konsumtionen och återhämtningen inom näringslivet. Denna utveckling väntas fortsätta under 2011. Företagens bedömningar om framtiden är optimistiska.

Om försäljningsförväntningarna inom handeln infrias väntas antalet sysselsatta öka under det närmaste året. Det kommer samtidigt att finnas god tillgång på arbetssökande. Flera av yrkena är vanliga ingångsyrken för ungdomar, vilket medför att konkurrensen om jobben blir fortsatt stor. Detta gäller främst för försäljare inom dagligvaru- och fackhandeln. Rekryteringsbehovet är dock alltid stort eftersom personalomsättningen är hög.

Konkurrensen om jobben kommer att vara mindre inom yrken där kompetenskraven är specifika och höga, exempelvis företagssäljare. Även för telefonförsäljare är det liten konkurrens om jobben till följd av hög personalomsättning kombinerat med arbetsgivarnas svårigheter att hitta personal med rätt färdigheter. För andra försäljningsyrken bedöms arbetsmarknadsläget vara i det närmaste i balans under det kommande året. Detta gäller för exempelvis fastighetsmäklare samt försäkrings- och banktjänstemän. Sammantaget väntas antalet sysselsatta inom försäljningsyrken öka med 6 000 personer under 2011.

På längre sikt, 5-10 år, bedöms möjligheterna till jobb inom handeln vara mindre goda. För mer kvalificerade försäljningsyrken där kraven på kompetens är höga bedöms arbetsmarknadsläget vara bättre och utsikterna till arbete bli medelgoda.

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Yrken inom kundservice, restaurang och annan service

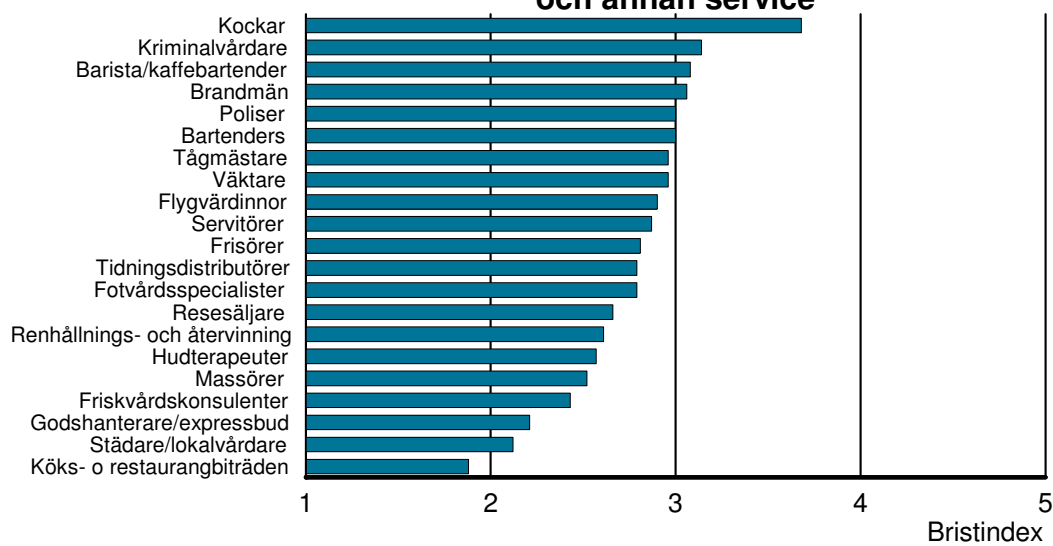
Efterfrågan på arbetskraft inom flertalet av de olika serviceyrkena bestäms till stor del av hushållens konsumtionsmönster och företagens ekonomi. Arbetslösheten inom de olika serviceyrkena skiljer sig åt. I en del yrken, som exempelvis polis och brandman, utbildas arbetskraft efter behov och inom dessa yrkesgrupper är arbetslösheten mycket låg. Inom andra yrkesgrupper som till exempel köks- och restaurangbiträden samt städare/lokalvårdare råder det hög arbetslöshet och överskott av arbetskraft.

Uppgången i ekonomin, med fallande arbetslöshet och stigande sysselsättning, bedöms öka efterfrågan på olika typer av tjänster, och därmed öka behovet av arbetskraft inom serviceyrken. Inflödet av ny arbetskraft är stort, då många serviceyrken är vanliga ingångsyrken för ungdomar och nyanlända invandrare. Konkurrensen om jobben är fortsatt hård och den låga medelåldern inom de flesta serviceyrken leder till få åldersavgångar under de kommande åren. Det är emellertid hög omsättning på personal inom flera av de olika yrkena, vilket leder till många jobböppningar.

Av serviceyrkena är det yrkesgruppen kockar som bedöms få störst brist. För kockar med rätt utbildning (gärna med någon form av specialistkompetens) och övrig efterfrågad kompetens (gärna tidigare erfarenhet) råder det således goda möjligheter att få ett jobb. Motpolen är yrkesgrupperna köks- och restaurangbiträden samt städare/lokalvårdare, vilka är yrkesgrupper med hög arbetslöshet och bristindex som visar på mycket stor respektive stor konkurrens om jobben. Sammantaget beräknas antalet sysselsatta inom kundservice, restaurang och annan service öka med 5 000 under 2011.

Bedömningen på längre sikt, 5-10 år, är att det kommer att vara fortsatt hård konkurrens om jobben inom flera av serviceyrkena. Men en hög personalomsättning skapar ständigt nya jobböppningar. Goda jobbmöjligheter bedöms finnas för poliser och andra yrken som ska garantera säkerheten för allmänheten. Däremot är jobbutsikterna även framöver mindre goda för köks- och restaurangbiträden, trots att yrket präglas av en hög personalomsättning.

Bristindex inom kundservice, restaurang och annan service

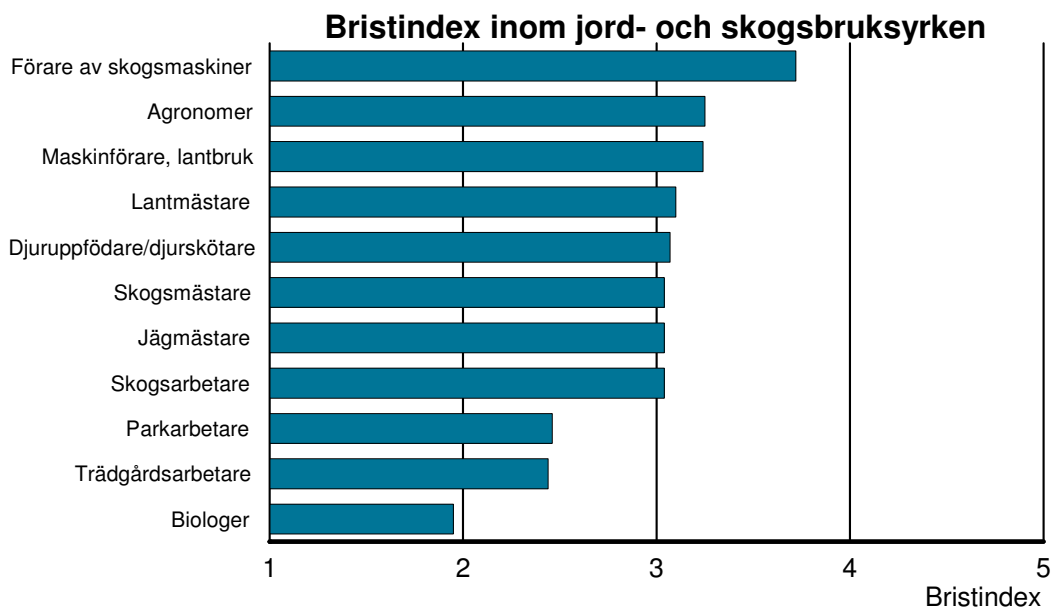
Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Jord- och skogsbruksyrken

Näringsen jord- och skogsbruk präglas starkt såväl av säsongskonjunkturen som av den internationella efterfrågan på timmer och spannmål. Under vår- och sommarmånaderna är aktiviteten som högst. Näringsen är konkurrensutsatt och känslig för såväl valutaförändringar som förändringar i timmer- och spannmålspriser.

Antalet sysselsatta inom jord- och skogsbruk minskade under 2009 med cirka 1 000 personer. Även 2010 var ett svagt år sett till antalet sysselsatta. Dock innebar 2010 högre lönsamhet inom flera delar av näringsen till följd av ökad efterfrågan och stigande priser. Den positiva utvecklingen avspeglar sig även i antalet sysselsatta som beräknas öka med cirka 1 000 personer under 2011. Eftersom näringsen är tydligt säsongsbetonad kan det uppstå brist på arbetskraft under sommarmånaderna då mycket skogsplantering och röjning sker.

Det kommande året föreligger det goda jobbutsikter för förare av skogsmaskiner, i synnerhet för dem med tidigare relevant yrkeserfarenhet. Motpolen är yrkesgruppen biologer där det råder fortsatt mycket stor konkurrens om jobben. Medelåldern inom näringsen är hög, vilket leder till cirka 2 000 pensionsavgångar per år under de kommande 10 åren. Stora åldersavgångar sker i yrkesgrupper som lant- och jägmästare, medan betydligt färre åldersavgångar sker bland biologer. Ett stort problem inom näringsen är dock att påfyllnaden av yngre arbetskraft är svag, vilket på sikt kan leda till färre sysselsatta. Många inom jord- och skogsbruk är egenföretagare och det krävs ofta stora kapitalinsatser för att starta upp verksamhet.

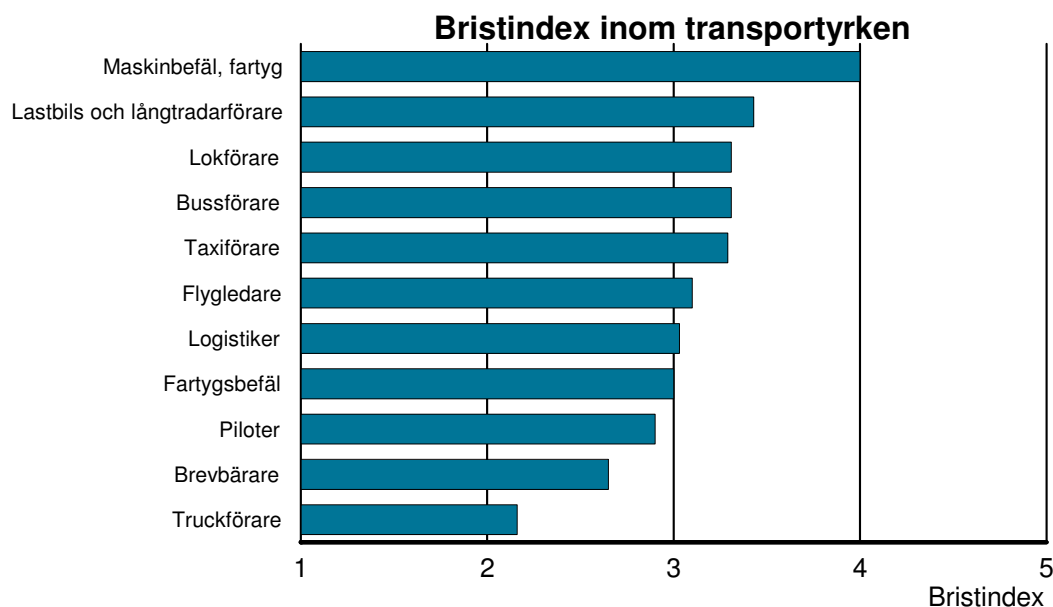
Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Transportyrken

Transportnäringen är konjunkturkänslig och uppvisar samvariation med den ekonomiska utvecklingen. I takt med en ökad aktivitet i ekonomin har också efterfrågan inom transportsektorn ökat. Den positiva utvecklingen i byggindustrin, industriell tillverkning, detaljhandeln och omvärldshandeln har framför allt ökat efterfrågan på godstransporter, men även persontransporter gynnas av en ökad aktivitet i ekonomin. Den tydliga uppgången inom godstransportering återspeglar sig inom yrkesgruppen lastbils- och långtradarförare där bristindexet har stigit sedan våren 2010. Det är en följd av en snabbt stigande efterfrågan på arbetskraft inom yrkesgruppen. I takt med en fortsatt förstärkning av konjunkturen bedöms denna utveckling fortskrida, och även följas av en ökad brist inom persontransportering. En bransch som emellertid har det fortsatt kärvt, trots ökat resande, är flygbranschen. Den präglas av fortsatta lönsamhetskrav, vilket leder till successiva personalneddragningar.

Många arbetsgivare inom transportsektorn är optimistiska och planerar att rekrytera under 2011. Kapacitetsutnyttjandet väntas fortsätta stiga och en fortsatt god utveckling i branscher (byggnadsverksamhet och industriell tillverkning) som efterfrågar godstransporter talar för en god utveckling framöver även inom transportbranschen. Bedömningen är att antalet sysselsatta inom transportyrkena ökar med 4 000 personer under 2011.

Jobbmöjligheterna på lite längre sikt, 5-10 år, är svårbedömda och styrs till hög grad av konjunkturen. Men den pågående generationsväxlingen leder till stora åldersavgångar under de kommande åren inom yrkesgrupper som lastbilsförare, bussförare, lokförare samt maskin- och fartygsbefäl, vilket i sin tur innebär många ersättningsrekryteringar och goda möjligheter till jobb.

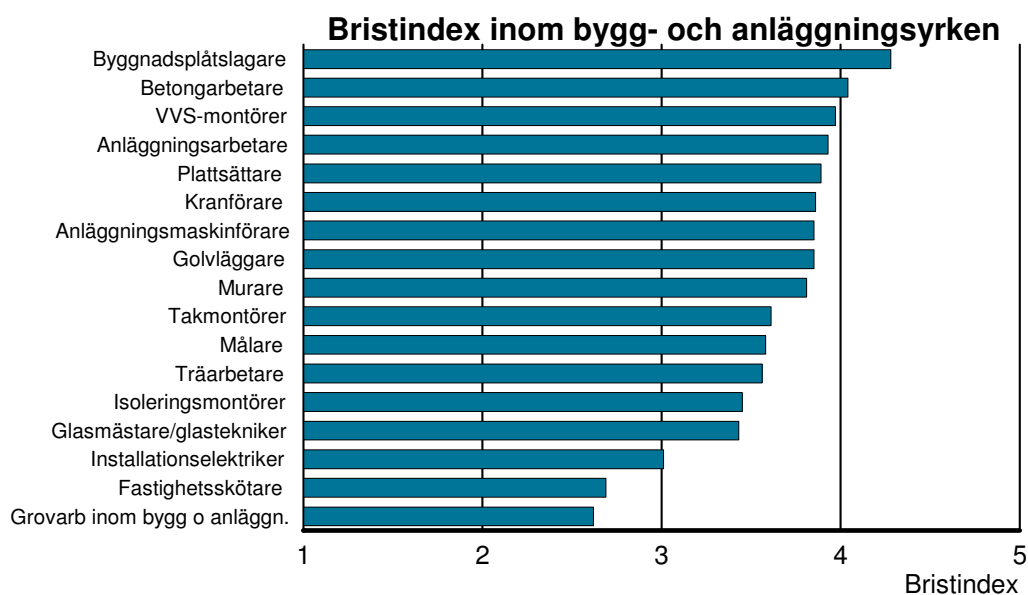
Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Byggnads- och anläggningsyrken

Byggkonjunkturen visar på en stark och relativt snabb återhämtning. Efterfrågan har ökat och byggandet börjat ta fart. Det är framför allt bostadsinvesteringarna som driver på utvecklingen. De har vänt uppåt kraftigt, efter sitt väldiga ras under 2009. ROT-sektorn ligger bakom en stor del av uppgången under 2010, men också påbörjandet av nya bostäder har ökat starkt, en utveckling som bedöms hålla i sig även under 2011. Faktorer som talar för detta är optimistiska hushåll, en fortsatt relativt låg räntenivå och höga priser på andrahandsmarknaden.

Sysselsättningen inom branschen har ökat påtagligt och är tillbaka på den nivå som rådde före krisen. Arbetsgivarna räknar även med en fortsatt ökning av antalet anställda det kommande året. Arbetsförmedlingen bedömer att antalet sysselsatta inom olika byggyrken kommer att öka med 6 000 personer nästa år. Det kommer således att finnas gott om jobböppningar inom branschen. Arbetsgivarna signalerar ökad brist på arbetskraft, vilket innebär att personer med erfarenhet har mycket goda möjligheter att få jobb inom de flesta byggyrken. Personer som saknar yrkesbevis och söker lärlingstjänst (som träarbetare eller elektriker) bedöms dock fortfarande mötas av hård konkurrens om jobben.

Även på längre sikt ser det ljus ut för dem som söker jobb inom branschen. Liksom på den övriga arbetsmarknaden är större pensionsavgångar än normalt att vänta inom flera yrken. Samtidigt bedöms bygg- och anläggningsinvesteringarna bli fortsatt stora. Efterfrågan på arbetskraft bedöms därmed kvarstå på hög nivå. Samtidigt utbildas det för få inom en rad byggyrken. Dock är utbildningsvolymerna tillräckliga för träarbetare och elektriker, och en utmaning är att påverka ungdomarna att utbilda sig mot andra byggyrken. Det kommer därmed att finnas goda möjligheter till jobb på fem till tio års sikt. Arbetsmarknaden påverkas dock enskilda år av hur konjunkturen utvecklas.

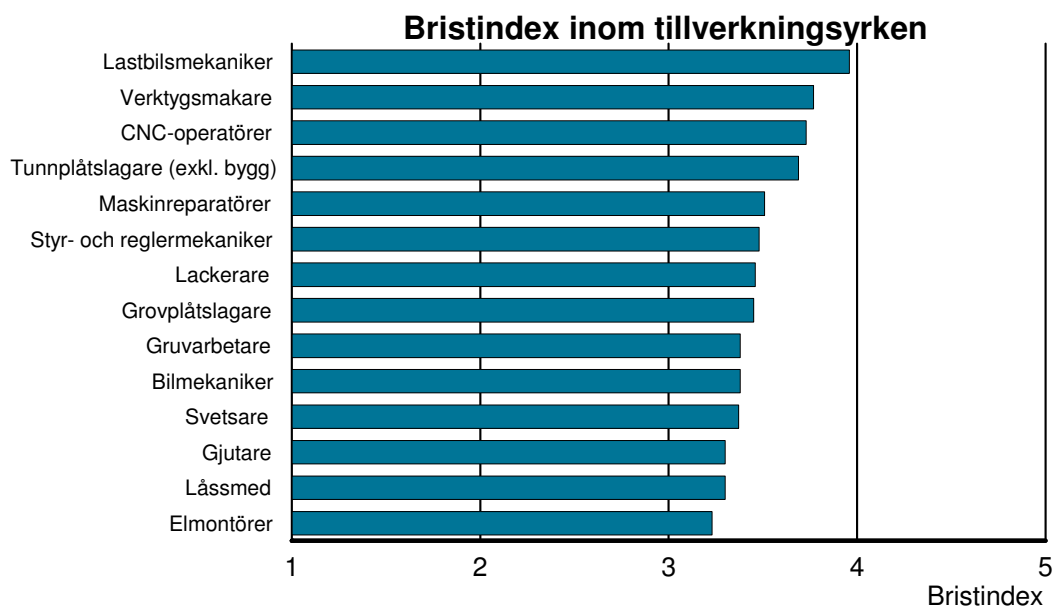

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

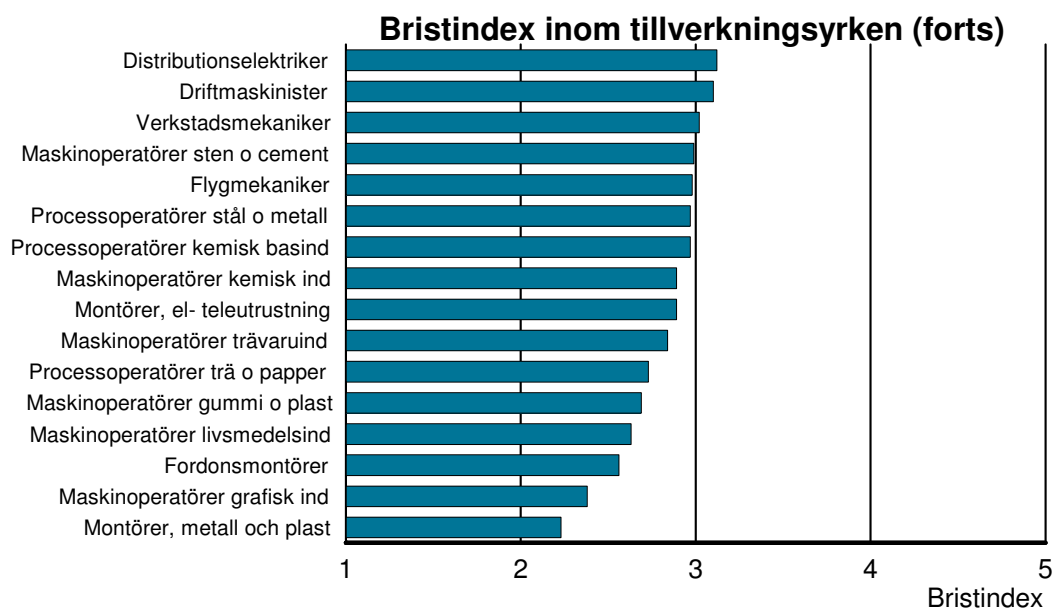
Tillverkningsyrken

I och med den ökande aktiviteten inom industrin stiger nu efterfrågan på arbetskraft inom tillverkningsyrkena. Sammantaget beräknas sysselsättningen komma att öka med 5 000 personer 2011. Uppgången gäller emellertid i första hand kvalificerade industriarbetare, eftersom kompetenskraven inom industrin har ökat under en längre tid. Inom vissa yrken börjar därvid bristen på kompetent arbetskraft att bli besvärande – till exempel lastbilmekaniker, verktygsmakare och CNC-operatörer – eftersom utbildningsvolymerna inte är tillräckliga. Denna utveckling väntas fortsätta under 2011. Å andra sidan finns det fortfarande många industriarbetare som är arbetslösa. Här rör det sig i allmänhet om personer med bristfällig eller inaktuell kompetens, och en del av dem som förlorat sitt jobb kan få mycket svårt att återkomma till sitt tidigare yrke. I många fall innebär den fortgående automatiseringen av industriprocesserna att hela yrkesgrupper drabbas av omfattande personalnedskärningar. Ett exempel på detta är montörsyrkena. Nettoeffekten av dessa utvecklingstendenser blir i slutändan ett undan för undan sjunkande personalbehov inom industrin. Därmed fortsätter den långsiktiga trenden mot färre anställda inom tillverkningsyrkena även de kommande fem till tio åren.

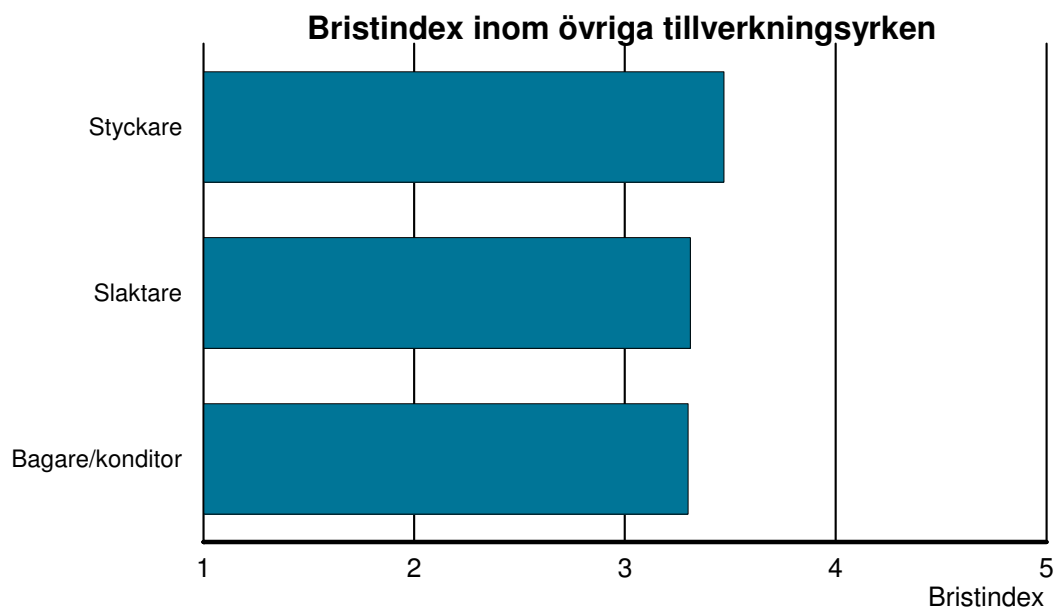
Trots att sysselsättningen väntas minska under den kommande 10-årsperioden är risken uppenbar att yrkesområdet kommer att brottas med stigande rekryteringsproblem. Det sammanhänger med att gymnasieskolan utbildar för få till yrken inom tillverkningsarbete, vilket beror på en mycket lågt intresse hos unga för industriella yrkesutbildningar. Det innebär att antalet förstahandssökande till dessa utbildningar är lågt, vilket betyder att tillgången på kvalificerade yrkesarbetare inom tillverkningsarbete inte blir tillräcklig på vare sig 5 eller 10 års sikt. Exempel på sådana yrken är CNC-operatörer, licensierade svetsare, verkstadsmekaniker, verktygsmakare med flera. Däremot talar mycket för att det förblir ett överskott på arbetssökande inom yrken som inte kräver en längre industriell utbildning, ett exempel är montörer med olika inriktningar.

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Källa: Arbetsförmedlingen hösten 2010

Bristen på arbetskraft beror på flera faktorer

Tabell 2 Arbetskraftsläget inom yrkesområden år 2011

Byggnads- och anläggningsverksamhet	Brist inom ett flertal yrken
Teknik och data	Brist inom många yrken
Hälso- och sjukvård	Brist inom flera yrken som kräver längre utb, i övrigt god tillgång
Lärare	Brist på några yrken
Tillverkningsarbete	Brist på några yrken
Ekonomi och administration	Små rekryteringsproblem
Försäljning	Små rekryteringsproblem
Service och restaurang	Små rekryteringsproblem
Transport	Brist på flera yrken
Jord och skogsbruk	Balans

Yrken med störst brist år 2011

Tabell 3 Yrken där det råder störst brist på sökande (minst konkurrens om jobben) i landet.

Civilingenjörer, bygg och anläggning	Maskinbefäl fartyg
Byggnadsplåtslagare	VVS-montörer
Läkare	Lastbilmekaniker
VVS-ingenjörer	Gymnasielärare i yrkesämnen
Byggnadsingenjörer och byggnadstekniker	Anläggningsarbetare
Civilingenjörer, elkraft	Plattsättare
Operationssjuksköterskor	Kranförare
Sjuksköterskor, psykiatrisk vård	Anläggningsmaskinförare
Förskollärare	Golvläggare
Betongarbetare	Distriktssköterskor

Yrken med störst överskott på sökande år 2011

Tabell 4 Yrken där det råder störst överskott på sökande (störst konkurrens om jobben) i landet.

Matroser	Vaktmästare
Barnskötare	Administratör/sekreterare
Vårdbiträden	Städare/lokalvårdare
Köks- och restaurangbiträden	Truckförare
Receptionister	Godshanterare, expressbud
Försäljare, fackhandel	Montörer, metall, gummi och plast
Lagerarbetare	Journalister
Försäljare, dagligvaror	Undersköterskor
Biologer	Informatörer
Fotograf	Personliga assistenter

Bristindex, se inledningen för förklaring**(viktade tal, bedömningen avser arbetsmarknadsläget ett år framåt i tiden)**

Yrke	Hösten 2010	Våren 2010	Hösten 2009	Våren 2009	Hösten 2008	Våren 2008	Hösten 2007	Våren 2007	Hösten 2006
Civilingenjörer, bygg och anläggning	4,32	4,08	3,71	3,37	3,85	4,05	4,21	4,01	3,64
Byggnadsplåtslagare	4,28	3,97	3,91	3,27	3,60	4,06	4,32	4,34	3,89
Läkare	4,26	4,14	4,21	4,13	4,27	4,53	4,35	4,09	4,09
VVS-ingenjörer	4,20	3,89	3,84	3,75	4,11	4,21	4,11	4,17	3,90
Byggnadsingenjörer och byggnadstekniker	4,17	4,13	3,12	3,25	3,31	4,22	4,28	4,21	3,86
Civilingenjörer, elkraft	4,12	3,84	4,08	3,63	3,84	4,19	3,85	3,99	3,49
Operationssjuksköterskor	4,10	3,90	4,08	4,10	4,24	4,37	4,05	4,28	4,03
Sjuksköterskor, psykiatrisk vård	4,10	3,85	3,91	4,01	4,07	4,44	4,02	4,14	3,79
Förskollärare	4,10	3,87	3,98	3,99	4,28	4,30	4,29	4,47	4,35
Betongarbetare	4,04	3,72	3,27	2,89	3,25	3,78	4,34	4,20	4,12
Maskinförare	4,00	4,00	4,00	4,00	5,00	4,67	3,77	4,21	2,98
VVS-montörer	3,97	3,65	3,35	3,25	3,50	4,23	4,42	4,60	4,33
Lastbilmekaniker	3,96	3,77	3,61	3,42	3,97	4,18	4,42	4,27	4,12
Gymnasielärare i yrkesämnen	3,95	3,94	4,12	3,93	3,95	4,32	3,99	3,91	3,67
Anläggningsarbetare	3,93	3,57	3,51	2,86	3,68	3,56	3,86	3,98	3,81
Plattsättare	3,89	3,86	3,27	2,79	3,02	3,58	4,04	4,08	3,64
Kranförare	3,86	3,84	3,47	3,56	3,88	3,71	4,14	3,73	3,44
Anläggningsmaskinförare	3,85	3,60	3,45	3,23	3,60	3,79	4,13	3,83	3,70
Golvläggare	3,85	3,60	3,25	2,94	3,25	3,72	3,91	4,08	3,64
Distriktsköterskor	3,85	3,70	3,74	3,78	3,99	4,05	3,88	4,15	3,68
Murare	3,81	3,56	3,19	2,47	3,28	3,59	4,05	3,88	3,88
Verktygsmakare	3,77	3,39	3,35	2,94	3,76	3,81	3,84	3,93	3,64
Röntgensjuksköterskor	3,75	3,61	3,89	3,84	4,12	4,13	3,95	4,12	3,61
CNC-operatörer	3,73	3,31	2,93	2,51	3,59	4,17	4,56	4,39	4,18
Tandläkare	3,73	3,68	3,66	3,71	3,73	3,75	3,64	3,63	3,63
Förare av skogsmaskiner	3,72	3,69	3,43	3,00	3,25	3,75	3,48	3,46	3,39
Civilingenjörer, elektronik och teleteknik	3,71	3,56	3,21	3,25	3,53	4,18	3,77	4,01	3,43
Geriatricsjuksköterskor	3,69	3,80	3,66	3,69	3,88	3,99	3,96	3,88	3,64
Civilingenjörer, maskin	3,69	3,60	3,23	3,22	3,71	4,07	3,90	4,10	3,41
Systemerare/programmerare	3,69	3,52	3,53	3,25	3,66				
Programmerare						4,17	4,07	3,90	3,18
Systemerare, systemutvecklare						4,22	4,06	3,92	3,31
Tunnplåtslagare exkl. byggnadsplåtslagare	3,69	3,57	3,41	3,08	3,29	3,91	3,73	3,95	3,70
Kockar	3,68	3,78	3,78	3,73	3,84	3,92	3,73	4,00	3,68
Barnsjuksköterskor	3,65	3,62	3,63	3,68	3,97	3,95	3,82	4,05	3,66
Elingenjörer och eltekniker	3,65	3,76	3,53	3,31	3,71	4,24	4,02	3,98	3,43
Sjuksköterskor inom akutsjukvård	3,64	3,78	3,87	3,82	4,19	4,27	4,05	4,23	3,83
Specialpedagoger	3,63	3,46	3,57	3,64	3,87	3,96	3,84	4,06	3,65
Företagssäljare	3,63	3,32	3,11	3,43	3,47	3,81	3,69	3,73	3,47
Takmontörer	3,61	3,42	3,50	3,00	3,25	3,52	3,65	3,83	3,60
Målare	3,58	3,13	2,92	2,69	2,80	3,73	3,74	3,96	3,63
Träarbetare	3,56	3,22	2,69	2,10	2,77	3,46	4,27	4,15	3,90

Yrke	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten
	2010	2010	2009	2009	2008	2008	2007	2007	2006
IT-strateg, IT-analytiker	3,55	3,68	3,44	3,26	3,62	4,01	3,61	3,64	3,39
Barnmorskor	3,54	3,61	3,50	3,55	3,86	3,90	3,80	4,08	3,47
Maskinreparatörer	3,51	3,54	3,07	3,02	3,55	4,14	3,91	3,98	3,73
Telefonförsäljare	3,50	3,29	2,98	3,14	3,30	3,54	3,78	3,63	3,54
Revisorer	3,49	3,44	3,46	3,59	3,91	3,59	3,83	3,74	3,51
Styr- och reglertekniker	3,48	3,33	3,10	3,02	3,65	3,86	3,70	3,67	3,66
Redovisningsekonomer	3,48	3,40	3,55	3,49	3,61	3,81	3,95	3,77	3,34
Styckare	3,47	3,36	3,57	3,70	3,32	3,28	3,19	3,31	3,28
Lackerare	3,46	3,18	3,24	3,23	3,53	3,86	3,89	3,85	3,55
Isoleringsmontörer	3,45	3,21	3,48	3,38	3,51	3,40	3,44	3,64	3,56
Grovplåtslagare	3,45	3,51	3,16	3,02	3,00	3,73	3,67	3,67	3,47
Maskiningenjörer och maskintekniker	3,45	3,46	3,13	2,99	3,62	4,09	4,01	4,17	3,90
Ingenjörer och tekniker inom elektronik och teleteknik	3,45	3,14	3,25	2,95	3,53	3,86	3,57	4,03	3,21
Psykologer	3,45	3,56	3,44	3,38	3,74	3,48	3,61	3,65	3,23
Glasmästare/glastekniker	3,43	3,26	3,53	3,29	3,51	3,45	3,63	3,80	3,48
Lastbils- och långtradarförare	3,43	3,01	2,77	2,45	3,37	4,08	4,10	4,26	3,68
GIS-ingenjör	3,41	3,29	3,36	3,30	3,54	3,43	3,17	3,24	3,08
Ingenjörer och tekniker inom gruvteknik och metall	3,39	3,10	3,17	3,13	3,40	3,49	3,14	3,24	2,99
Fritidspedagoger	3,39	3,22	3,41	3,46	3,55	3,60	3,62	3,76	3,69
Bilmekaniker	3,38	3,07	3,00	3,07	3,27	3,70	4,00	3,98	3,62
Gruvarbetare	3,38	3,27	3,13	2,92	3,21	3,21	3,12	3,47	3,12
Svetsare	3,37	3,31	2,73	2,61	3,26	4,08	4,17	4,37	3,98
Lantmätare	3,36	3,47	3,28	4,00	3,78	3,59	3,20	3,40	2,83
Receptarier	3,35	3,27	2,82	2,91	3,27	3,34	3,14	3,04	3,16
Slaktare	3,31	3,16	3,01	3,64	3,13	3,09	2,99	3,31	3,28
Lokförare	3,31	3,38	3,23	3,00	3,67	4,27	3,76	3,57	3,44
Bussförare	3,31	3,10	3,04	3,02	3,56	3,77	3,60	3,83	3,45
Apotekare	3,30	3,39	3,27	3,22	3,35	3,38	3,21	3,23	3,24
Arkitekter	3,30	3,30	3,03	2,70	3,25	3,26	3,42	2,80	2,97
Bagare/konditor	3,30	3,34	3,11						
Bagare				3,37	3,46	3,45	3,30	3,52	3,25
Konditor				3,41	3,49	3,49	3,33	3,52	3,25
Gjutare	3,30	3,42	2,76	2,73	2,51	3,42	3,20	3,24	3,14
Låssmed	3,30	3,40	3,41	3,30	3,74	3,62	3,41	2,88	3,06
Tandhygienister	3,29	3,42	3,26	3,28	3,21	3,35	3,43	3,54	3,26
Taxiförare	3,29	2,94	3,03	3,00	3,42	3,35	3,52	3,31	3,21
Speditör	3,26	2,97	3,01	2,92	3,23	3,37	3,49	3,33	3,01
Optiker	3,25	3,18	3,25	3,28	3,35	3,54	3,42	3,50	3,53
Agronomer	3,25	3,25	3,00	3,00	3,01	3,03	3,00	2,77	2,81
Fysiker	3,24	3,24	3,00	3,00					
Maskinförare lantbruk	3,24	3,22	3,15						
Elmontörer	3,23	2,86	2,89	2,61	3,20	3,75	3,81	3,94	3,46
Biståndsbedömare	3,23	3,19	3,05	3,17					
Tandsköterskor	3,22	3,04	3,08	3,07	3,01	2,86	3,14	3,15	2,99
Läkarsekreterare	3,22	3,13	3,12	3,05	3,27	3,27	3,07	2,86	2,46
Socialsekreterare	3,21	3,03	3,13	3,23	3,22	3,47	3,39	3,29	3,29
Sjuksköterskor (grundutbildade)	3,21	3,21	3,13	3,26	3,53	3,62	3,70	3,79	3,42

Yrke	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten
	2010	2010	2009	2009	2008	2008	2007	2007	2006
Logoped	3,20	3,14	3,24	3,20	3,37	3,37	3,27	3,42	3,40
Veterinär	3,19	3,35	3,28	3,07	3,64	3,31	3,26	3,46	3,30
Kriminalvårdare	3,14	3,00	2,99	3,23	3,36	3,63	3,16	3,74	3,57
Universitets- och högskolelärare	3,14	3,01	3,14	3,12	3,27	3,19	2,97	3,05	2,90
Civilingenjörer, kemi	3,13	3,01	2,50	2,58	3,21	3,22	2,87	2,91	2,64
Distributionselektriker	3,12	3,19	3,13	2,58	3,44	3,67	3,68	3,46	3,46
Transportledare	3,11	2,94	3,09	3,15	3,28	3,31	3,39	3,60	3,31
Fastighetsmäklare	3,10	2,73	3,06	2,60	2,55	2,99	3,20	2,81	2,91
Flygledare	3,10	3,10	3,08	3,04	3,04	3,15	3,00	3,33	3,04
Driftsmaskinister	3,10	3,11	3,25	3,26	3,48	3,81	3,45	3,40	3,23
Lantmästare	3,10	3,34	3,30	3,03	2,93	3,00	3,00	2,96	2,97
Sjukgymnaster	3,09	2,97	2,91	2,99	3,20	3,10	3,03	3,41	3,19
Försäkringstjänstemän	3,09	3,04	3,04	2,84	3,00	3,23	3,03	3,35	3,13
Jurister	3,09	3,05	3,08	2,79	2,95	3,10	3,01	2,96	2,96
Barista/kaffebartender	3,08	2,95	2,97	3,03					
Djuruppfödare/djurskötare	3,07	3,24	2,95	3,04	3,25	3,38	3,18		
Gymnasielärare i praktiska- estetiska ämnen	3,07	3,01	3,06	2,96	3,26	3,33	3,09	3,02	3,11
Brandmän	3,06	3,03	3,06	3,00	3,04	3,04	3,03	3,05	2,94
Banktjänstemän	3,05	2,85	2,58	2,62	2,55	3,15	3,18	3,06	2,92
Miljö- och hälsoskyddsinspektör	3,04	3,14	2,96	2,80	3,04	3,06	2,92	2,81	3,03
Skogsarbetare	3,04	3,05	2,95	3,00	3,06	3,27	3,10	3,18	2,83
Skogsmästare	3,04	3,17	3,06	3,01	3,07	3,07	3,08	2,96	2,97
Jägmästare	3,04	3,10	3,02	2,99	2,98	3,00	3,09	2,77	2,81
Logistiker	3,03	3,04	2,93	3,09	3,00	3,17	3,52	3,51	3,05
Kuratorer	3,03	3,12	3,01	3,23	2,96	3,33	3,08	3,29	3,29
Verkstadsmekaniker	3,02	2,77	2,73	2,29	3,00	3,74	3,97		
Arbets terapeuter	3,02	2,89	2,90	3,00	3,11	3,37	3,27	3,47	3,30
Studie- och yrkesvägledare	3,02	2,90	2,94	3,08	3,07	3,10	2,87	2,75	2,67
Installationselektriker	3,01	2,63	2,67	2,55	3,18	4,10	4,26	4,23	4,04
Inköpare	3,01	3,25	2,75	2,77	3,03	3,47	3,34	3,34	3,18
Poliser	3,00	3,16	3,05	3,10	3,09	3,21	3,15	3,24	3,35
Laboratorieingenjörer	3,00	3,04	2,77	2,55	2,93	3,12	3,02	2,95	2,80
Bartenders	3,00	2,99	2,69	3,02	2,97	2,93	2,98	3,35	3,19
Gymnasielärare i allmänna ämnen	3,00	2,88	2,73	2,92	3,07				
Gymnasielärare i historia, sam- hällskunskap						2,60	2,78	2,83	2,78
Gymnasielärare i matematik						3,23	3,18	3,12	3,16
Gymnasielärare i naturvetenskapli- ga ämnen						3,20	3,27	3,12	3,16
Gymnasielärare i språk						3,45	3,37	3,30	3,24
Fartygsbefäl	3,00	3,00	3,00	3,00	3,31	3,84	3,77	3,00	2,98
Bilförsäljare	3,00	2,90	2,66	2,13	2,26	3,05	3,14	3,05	3,02
Maskinoperatörer, sten-, cement- och betongvaror	2,99	3,01	2,78	2,62	2,94	3,08	3,14	3,13	2,82
Flygmekaniker	2,98	3,23	3,09	2,55	3,14	3,28	3,01	3,09	2,72
Värdepappersmäklare	2,98	2,74	2,25	2,27	2,40	2,87	3,16	3,00	3,04
Biomedicinska analytiker	2,97	2,97	2,96	2,77	3,08	3,27	3,15	3,18	2,94
Processoperatörer vid stål- och metallverk	2,97	2,78	2,39	2,18	3,04	2,90	3,25	3,13	2,96

Yrke	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten
	2010	2010	2009	2009	2008	2008	2007	2007	2006
Processoperatörer, kemisk basindustri	2,97	2,97	2,80	2,67	2,80	3,04	2,85	3,09	2,73
Tågmästare	2,96	2,97	2,77	3,00	3,03	3,07	3,20	3,04	3,02
Väktare	2,96	2,92	2,88	2,79	3,16	3,27	3,26	3,24	3,09
Flygvärdinnor	2,90	2,29	2,43	2,38	2,69	3,00	2,71	2,96	2,87
Personaltjänstemän	2,90	2,60	2,64	2,46	2,51	2,56	2,70	2,75	2,67
Piloter	2,90	2,88	2,82	2,48	3,04	3,00	2,99	3,00	2,41
Språkvetare, översättare och tolkar	2,90								
Dietister	2,89	2,69	2,98	3,20	3,15	3,12	3,24	3,20	3,08
Maskinoperatörer, kemisk industri	2,89	2,87	2,63	2,51	2,79	2,94	3,04	3,05	2,91
Montörer, el- och teleutrustning	2,89	2,27	2,21	2,07	2,59	2,70	3,08	3,09	2,96
Servicetekniker, IT	2,89	2,76	2,80	2,68	3,14	3,33	3,17	2,88	2,60
Servitörer	2,87	2,91	2,79	2,83	2,82	3,27	3,13	3,35	3,19
Maskinoperatörer, trävaruindustri	2,84	3,01	2,58	2,28	2,41	3,08	3,18	3,26	3,04
Geologer	2,81	2,81	2,50	2,50	3,05	3,11	2,67	2,95	2,59
Frisörer	2,81	2,72	2,76	2,89	2,84	2,75	3,03	3,12	3,08
Fotvårdsspecialister	2,79	2,59	2,94	2,83	2,62	2,81	2,85	3,12	3,08
Tidningsdistributörer	2,79	2,75	2,39	2,64	2,60	3,16	2,99	2,95	3,02
Grundskollärare, inriktning mot tidigare år	2,79	2,49	2,61	2,48	2,58	2,83	2,75	2,59	2,70
Kemiingenjörer och kemitekniker	2,77	2,79	2,87	2,50	3,00	3,15	3,13	2,78	2,86
Processoperatörer, trä- pappers- och massaindustri	2,73	2,93	2,58	2,44	2,79	2,99	3,06	3,06	2,92
Grundskollärare, inriktning mot senare år	2,73	2,52	2,60	2,41	2,52	2,87	2,70	2,71	2,88
Skötare och vårdare	2,70	2,66	2,79	2,81	2,94	3,22	2,94	3,16	3,23
Maskinoperatörer, gummi- och plastindustri	2,69	2,82	2,45	2,13	2,46	3,01	2,91	2,91	2,87
Fastighetsskötare	2,69	2,32	2,40	2,15	2,62	2,46	2,83	3,02	2,97
Fritidsledare	2,66	2,62	2,54	2,75	2,58	2,94	2,91	3,08	2,91
Ekonomiassistenter/löneassistenter	2,66	2,30	2,38	2,61	2,86	3,00	3,08	2,86	2,46
Resesäljare	2,66	2,55	2,52	2,67	2,63	2,96	2,73	3,18	3,16
Brevbärare	2,65	2,49	2,55	2,50	2,56	2,79	2,77	2,92	2,84
Utredare i offentlig förvaltning	2,64	2,28	2,32	2,34	2,39	2,35	2,45	2,47	2,42
Maskinoperatörer, livsmedelsindustri	2,63	2,47	2,63	2,27	2,61	2,81	2,99	2,94	3,06
Behandlingsassistenter	2,63	2,79	2,69	2,79					
Grovarbetare inom bygg och anläggning	2,62	2,44	2,62	2,04	2,44	2,49	2,87	3,16	2,91
Renhållnings- och återvinningsarbetare	2,61	2,83	2,33	2,39	2,60	2,79	2,70	3,02	3,01
Kemister	2,57	2,57	2,50	2,50	2,58	2,83	2,77	2,71	2,46
Hudterapeuter	2,57	2,42	2,76	2,43	2,56	2,62	2,80	3,12	3,08
Fordonsmontörer	2,56	2,51	1,99	1,83	1,99	3,16	3,34	3,32	3,28
Massörer	2,52	2,28	2,28	2,24	2,26	2,32	2,76	3,12	3,08
Marknadsanalytiker, marknadsförare	2,48	2,57	2,53	2,29	2,53	2,74	2,58	2,75	2,58
Parkarbetare	2,46	2,04	2,34	2,23	2,24	2,72	2,62	2,72	2,65
Eleassistenter	2,44	2,01	1,88						
Trädgårdsarbetare	2,44	2,26	2,54	2,58	2,35	3,14	2,89	2,79	2,60
Friskvårdskonsulent (friskvård)	2,43	2,41	2,14	2,31	2,50	2,47	2,67	3,08	2,91
Bibliotekarier	2,43	2,47	2,43	2,57	2,49	2,65	2,55	2,68	2,59

Yrke	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten
	2010	2010	2009	2009	2008	2008	2007	2007	2006
Maskinoperatörer, grafisk industri, pappersvaruindustri	2,38	2,88	2,45	2,55	2,82	3,12	3,12	2,64	2,78
Personliga assistenter	2,37	2,43	2,30	2,59	2,80	2,96	3,08	3,05	3,16
Informatörer	2,34	2,31	2,55	2,23	2,34	2,39	2,65	2,83	2,43
Undersköterskor	2,32	2,32	2,16	2,23	2,52	2,88	3,02	3,11	2,99
Journalister	2,30	2,19	1,97	2,27	1,95	2,86	2,88	2,83	2,43
Montörer, metall, gummi och plast	2,23	2,22	1,96	1,65	2,38	2,82	2,97	2,68	2,87
Godshanterare, expressbud	2,21	2,67	2,51	2,13	2,21	2,75	2,36	2,47	2,98
Truckförare	2,16	1,91	1,98	1,89	2,38	3,06	3,07	3,18	2,98
Städare/lokalvårdare	2,12	2,12	2,02	1,86	2,03	2,48	2,57	2,70	2,62
Administratör/sekreterare	2,09	1,88	1,98	1,88	2,02	2,30	2,28	2,86	2,46
Vaktmästare	2,05	1,92	1,91	1,95	2,11	2,25	2,36	2,30	2,42
Fotograf	1,97	1,98	1,96	2,22	1,98	2,13	2,96	2,87	2,77
Biologer	1,95	1,95	1,90	1,98	2,19	2,20	2,96	2,77	2,81
Försäljare, dagligvaror	1,92	1,94	1,92	1,80	2,08	2,50	2,40	2,60	2,34
Lagerarbetare	1,92	1,66	1,91	1,56	2,07	2,69	2,93	2,83	2,80
Försäljare, fackhandel	1,92	1,96	1,93	1,72	1,98	2,29	2,45	2,69	2,40
Receptionister	1,91	1,87	1,85	1,81	2,11	2,48	2,17	2,57	2,22
Köks- och restaurangbiträden	1,88	1,76	1,95	1,99	2,11	2,36	2,43	2,63	2,54
Vårdbiträden	1,64	1,61	1,87	1,77	2,00	2,29	2,28	2,39	2,32
Barnskötare	1,49	1,68	1,67	1,76	1,80	1,99	2,23	2,40	2,31
Matroser	1,00	1,00	2,00	2,00	3,00	3,82	3,00		